

ความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติในผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตต่ำ ในระหว่างการรักษาฟอกเลือด

นิรุช สุวรรณ, พ.บ.¹

ทวี ชาญชัยรุจิรา, พ.บ.²

ลีนา อองอายุท, พ.บ.²

วัฒนา วัฒนาภา, พ.บ.³

บทคัดย่อ

ภูมิหลัง: ความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด **วัตถุประสงค์:** เพื่อเปรียบเทียบความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติด้วยวิธี Traditional autonomic test ทั้งในผู้ป่วยที่มีและไม่มีความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม **วิธีการศึกษา:** ทำการศึกษาหน้าที่ของระบบประสาทอัตโนมัติในผู้ป่วยที่มีและไม่มีความดันโลหิตต่ำในระหว่างการบำบัดด้วยเครื่องไตเทียมที่โรงพยาบาลศิริราช ระหว่างเดือนกันยายนถึงพฤศจิกายน 2545 **ผลการศึกษา:** พบผู้ป่วยที่มีและไม่มีความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือดได้รับการทดสอบจำนวน 13 คนและ 15 คนตามลำดับ พบอุบัติการณ์ความผิดปกติของระบบซิมพาทิติกได้บ่อยทั้งในกลุ่มที่มีและไม่มีความดันโลหิตต่ำ (ร้อยละ 30.8 และ 46.7) ขณะที่ความผิดปกติของระบบพาราซิมพาทิติก พบอุบัติการณ์ที่ต่ำกว่า (ร้อยละ 7.7 และ 13.3) โดยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ **สรุป:** ความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติทั้งระบบซิมพาทิติกและพาราซิมพาทิติก จากการทดสอบ traditional autonomic test ไม่มีความแตกต่างกันในกลุ่มผู้ป่วยที่มีและไม่มีความดันโลหิตต่ำระหว่างการฟอกเลือด

¹หน่วยโรคไต แผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาชนครราชสีมา จ.นครราชสีมา 30000

²หน่วยเวชปฏิบัติ โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร 10700

³ภาควิชาสรีรวิทยา โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร 10700

Abstract: Autonomic Dysfunction in Hemodialysis Patients with Intradialysis Hypotension Nirut Suwan¹, Thawee Chanchairujira², Wattana Wattanapa³, Leena Ongajyooth²¹Renal division, Department of Medicine, Maharat Nakhon Ratchasima Hospital, ²Renal Division, Department of Medicine, ³Department of Physiology, Siriraj Hospital*Nakhon Ratch Med Bull 2006; 30: S31-8.***Background:** Autonomic dysfunction is considered a factor that contributes to dialysis-induced hypotension (DIH).**Objective:** To assess the autonomic dysfunction in DIH and non-dialysis induced hypotension (NDIH) patients by using the traditional autonomic function test. **Material and Methods:** Autonomic function tests were performed in both groups in Siriraj Hospital during September-November 2002. **Result:** Thirteen patients with DIH and 15 patients without DIH (NDIH) were studied. Sympathetic dysfunction was more common in both patient groups (DIH; 30.8% vs. NDIH; 46.7%), However there was no statistical difference between both groups, in either sympathetic or parasympathetic functions while parasympathetic dysfunction was less common (DIH; 7.7% vs. NDIH; 13.3%).**Conclusion:** The autonomic dysfunction by using the traditional autonomic function test was no difference between patients with or without dialysis induced hypotension.**ภูมิหลัง**

ภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด หรือ Dialysis-induced hypotension (DIH) เป็นภาวะแทรกซ้อนที่พบได้บ่อยร้อยละ 10 โดยอาจเกิดจากหลายสาเหตุพร้อม ๆ กัน^(1,2) ซึ่งการลดลงของปริมาณสารน้ำในหลอดเลือดเป็นผลจากการทำ ultrafiltration ร่วมกับการเกิด osmotic shift ของสารน้ำนอกเซลล์เข้าสู่เซลล์เป็นสาเหตุหลัก⁽³⁾ อย่างไรก็ตามบางครั้งในผู้ป่วยที่ทำ ultrafiltration อย่างช้า ๆ ก็สามารถเกิดความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือดได้เช่นกัน^(4,5) ซึ่งอาจเกิดได้จากความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติ

การตรวจสอบการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติด้วยวิธีการทดสอบแบบทั่วไป⁽⁶⁾ (Traditional autonomic tests) ซึ่งประกอบไปด้วยการทดสอบการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติพาราซิมพาธิค ได้แก่ heart rate response to standing and breathing, valsalva

ratio, heart rate response to deep breathing และการทดสอบระบบประสาทอัตโนมัติซิมพาธิค ได้แก่ การตรวจ blood pressure response to sustained hand grip and standing

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติด้วยวิธี Traditional autonomic test ทั้งในผู้ป่วยที่มีและไม่มีภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

ผู้ป่วยและวิธีการศึกษา**ประชากร**

เป็นการศึกษาแบบวิเคราะห์ในผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาบำบัดแทนไตด้วยวิธีการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่โรงพยาบาลศิริราช ในระหว่างเดือนกันยายนถึงพฤศจิกายน 2545 ที่ฟอกเลือดแบบผู้ป่วยนอกสองครั้งต่อสัปดาห์ นาน 5 ชั่วโมงต่อครั้ง ด้วยตัวกรองชนิด

synthetic membrane และใช้น้ำยาฟอกเลือดซึ่งประกอบด้วย (mmol/L): Na+ 135; K+ 2; Ca²⁺ 2.5; Cl- 110 และ HCO₃⁻ 35, ตั้งค่าอุณหภูมิของน้ำยาฟอกเลือดไว้ที่ 37°C ผู้ป่วยทุกคนต้องงดยาลดความดันเป็นเวลาอย่างน้อย 72 ชั่วโมงและเฝ้าติดตามระดับของความดันโลหิตอย่างใกล้ชิด การวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการวิจัยในคนของคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลและได้รับการยินยอมจากผู้ป่วยที่เข้ารับการศึกษา

วิธีการศึกษา

คัดเลือกผู้ป่วยกลุ่มศึกษาที่มีปัญหาความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด (DIH) โดยมีความดันโลหิตตัวบน (systolic) ต่ำกว่า 100 มิลลิเมตรปรอทตั้งแต่ก่อนการฟอกเลือด และ/หรือความดันโลหิตตัวบนและตัวล่าง (diastolic) ในระหว่างการฟอกเลือดลดลงมากกว่า 20 และ/หรือ 10 มิลลิเมตรปรอทตามลำดับ ร่วมกับมีอาการและอาการแสดงของความดันโลหิตต่ำอันได้แก่อาการ วิงเวียน, ตะคริว, ปวดศีรษะ, คลื่นไส้ อาเจียน ส่วนกลุ่มควบคุมเป็นผู้ป่วยที่ไม่มีปัญหาความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด (NDIH) เลยในช่วง 3 เดือนก่อนการทดสอบ

เกณฑ์คัดออก ได้แก่ผู้ป่วยที่สงสัยหรือได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โดยอายุแพทย์โรคหัวใจ (เกณฑ์การวินิจฉัยประกอบด้วยอาการเจ็บแน่นหน้าอก, มีการเพิ่มขึ้นของระดับ เอนไซม์ของกล้ามเนื้อหัวใจ, ผลการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจที่แสดงลักษณะของกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดและ/หรือมีความผิดปกติให้เห็นจากคลื่นเสียงสะท้อนหัวใจ), ผู้ป่วยที่ได้รับการทำ ultrafiltration มากเกินกว่า 5 ลิตรต่อครั้งของการฟอกเลือด, ผู้ป่วยที่ควบคุมความดันโลหิตได้ไม่ดี (ความดันโลหิตมากกว่า 160/90 มิลลิเมตรปรอท) และผู้ป่วยที่มีการเจ็บป่วยแบบเฉียบพลันจนต้องเข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยในของโรงพยาบาล

การทดสอบระบบประสาทอัตโนมัติด้วยวิธี

Traditional test^(5,6)

การเตรียมผู้ป่วยก่อนส่งตรวจ

1. งดยาที่มีผลต่อการตรวจระบบประสาทอัตโนมัติ เช่น ยาลดความดันชนิดปิดกั้นระบบประสาทเบต้า (beta-blocker) หรือ ยาลดความดันชนิดปิดกั้นระบบประสาทอัลฟา (alpha-blocker) แก่ผู้ป่วยเป็นระยะเวลา 5 เท่าของค่าครึ่งชีวิตของยา)

2. ก่อนตรวจ ผู้ป่วยควรปฏิบัติตนดังนี้

2.1 งดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ทุกชนิด นาน 48 ชั่วโมง

2.2 งดคาเฟอีน น้ำอัดลม และบุหรี่ 12 ชั่วโมง

2.3 นอนพักในคืนก่อนทำการทดสอบอย่างน้อย 6 ชั่วโมงและไม่ออกกำลังกายอย่างหนักก่อนตรวจ

2.4 รับประทานอาหารตามปกติ

3. ขณะตรวจ ทำจิตใจให้สงบ งดการสนทนา

การทดสอบระบบประสาท พาราซิมพาธิค

1. Postural heart rate response (30:15 ratio)

คือ อัตราส่วนระหว่างค่าความยาวของ R-R ของคลื่นไฟฟ้าหัวใจที่ยาวที่สุด (ประมาณคลื่นไฟฟ้าหัวใจตัวที่ 30 หลังจากให้ผู้ป่วยยืน) ต่อค่าความยาวของ R-R ที่สั้นที่สุด (ประมาณคลื่นไฟฟ้าหัวใจตัวที่ 15 หลังจากให้ผู้ป่วยยืน)

การแปลผล ค่าปกติ ≥ 1.05 ค่าก้ำกึ่ง = 0.93-1.04

ค่าผิดปกติ < 0.92

2. Heart rate response to deep breathing (Max-Min HR)

คือ เกลี่ยของผลต่างระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของอัตราการเต้นของหัวใจขณะหายใจเข้าและออกลึก 3 ครั้งติดต่อกัน (อัตราการหายใจ 6 ครั้งต่อนาที)

การแปลผล ค่าปกติ ≥ 10.8 ค่าก้ำกึ่ง = 5.0 ถึง

10.7 ค่าผิดปกติ ≤ 4.9

3. Valsalva maneuver (Valsalva ratio) คือ อัตรา

ส่วนระหว่างค่าความยาวของ R-R ที่ยาวที่สุดหลังทำ

Valsalva maneuver ต่อค่าความยาวของ R-R ที่สั้นที่สุด ขณะทำ Valsalva maneuver (ให้ผู้ถูกทดสอบออกแรง เป่ากระบอกที่ใช้ในการทดสอบจนได้แรงดัน 40 มิลลิเมตรปรอท นาน 15 วินาที)

การแปลผล ค่าปกติ ≥ 1.16 ค่าก้ำกึ่ง = 1.01 ถึง 1.15 ค่าผิดปกติ ≤ 1.00

การทดสอบระบบประสาท ซิมพาทิติก

1. Postural blood pressure response โดยการประเมินค่าผลต่างของค่าความดันโลหิตตัวบนซึ่งวัดก่อนและหลังผู้ป่วยยืนทันที หน่วยเป็นมิลลิเมตรปรอท

การแปลผล ค่าปกติ ≥ -8.9 ค่าก้ำกึ่ง -9.0 ถึง -13.4 ค่าผิดปกติ ≤ -13.5

2. Blood pressure response to hand grip exercise (max diastolic BP rise) คือค่าของความดันโลหิตตัวล่าง ที่เพิ่มขึ้นสูงสุดหลังจากให้ผู้ป่วยออกแรงบีบ hand grip exercise อย่างน้อยขนาดร้อยละ 30 ของแรงบีบสูงสุด หน่วยเป็นมิลลิเมตรปรอท

การแปลผล ค่าปกติ ≥ 14 ค่าก้ำกึ่ง 11 ถึง 13 ค่าผิดปกติ ≤ 10

การวิเคราะห์ทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ Chi-square test สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพและ Mann-Whitney-U test สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ โดยค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อค่า P น้อยกว่า 0.05

ผลการศึกษา

ในระหว่างทำการศึกษาพบผู้ป่วยที่มีและไม่มี ความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ได้รับการทดสอบจำนวน 13 และ 15 รายตามลำดับ จากผลของการทดสอบด้วยวิธี tradition ซึ่งประกอบไปด้วยการทดสอบย่อย 5 รายการได้ผลดังนี้

การทดสอบที่แสดงถึงการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติโดยภาพรวม

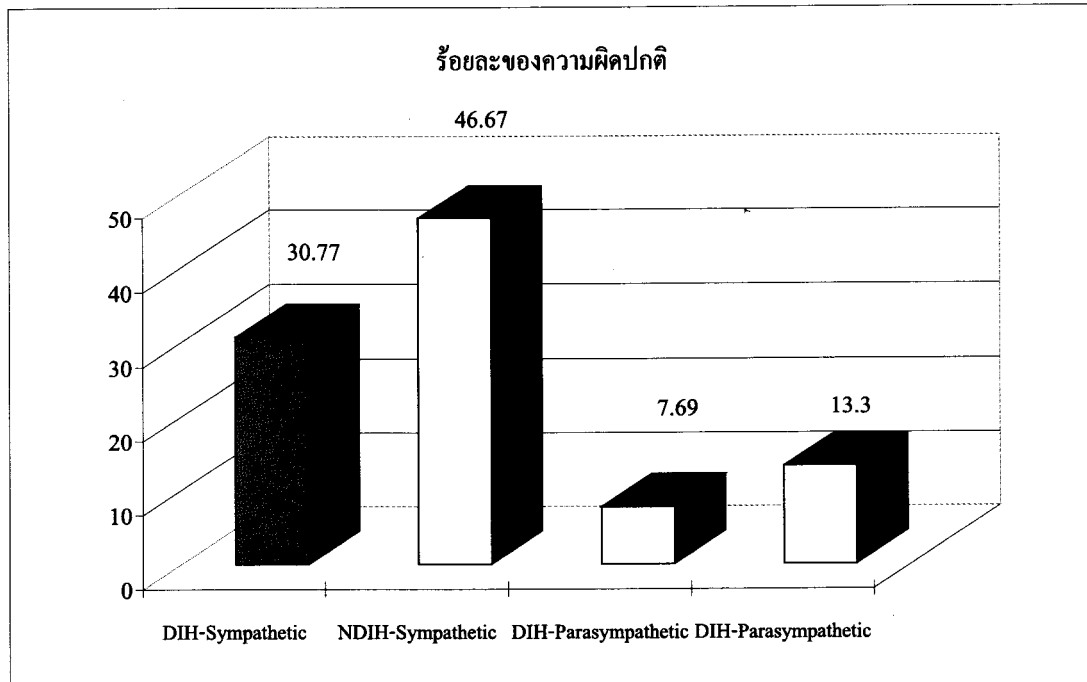
เมื่อเปรียบเทียบความผิดปกติของการทำงานของทั้งระบบประสาทอัตโนมัติซิมพาทิติกและพาราซิมพาทิติก ระหว่างทั้งสองกลุ่ม ไม่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (แผนภูมิที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วย

Parameters	DIH (n=13)	NDIH (n=15)
เพศ (ชาย: หญิง)	4:9	5:10
อายุเฉลี่ย (ปี)	49.69 $\pm$ 11.24*	59.33 $\pm$ 12.76
น้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้น ก่อนการฟอกเลือด (กิโลกรัม)	3.07 $\pm$ 0.78	2.97 $\pm$ 0.75
ระยะเวลาของการ ฟอกเลือด (เดือน)	72.4 $\pm$ 47.52	72.06 $\pm$ 33.21
ค่าการขจัดของเสีย โดยการฟอกเลือด	2.18 $\pm$ 0.53*	1.85 $\pm$ 0.32
ความเข้มข้น ของเลือด (ร้อยละ)	32.13 $\pm$ 4.86	29.39 $\pm$ 4.79
โรคพื้นฐาน		
- เบาหวาน	1 (6.7)	3 (20.0)
- ความดันโลหิตสูง	7 (46.7)	11 (73.3)
- โรคไตโกลเมอรูลาร์ อักเสบเรื้อรัง	7 (46.7)	8 (53.3)
- โรคไตทิวบูลลาร์ อักเสบเรื้อรัง	2 (13.3)	1 (6.7)
- โรคเอสแอลอี	1 (6.7)	0
- อื่น ๆ	1 (6.7)	0

* $P < 0.05$

DIH: ผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด
NDIH: ผู้ป่วยที่ไม่มี ความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด

แผนภูมิที่ 1 เปรียบเทียบความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติระหว่างกลุ่มที่มีและไม่มี ความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด

การทดสอบที่แสดงถึงการทำงานของระบบ ซิมพาธิค

พบว่าผลการทดสอบโดยรวมของการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติซิมพาธิค มีความผิดปกติสูงถึงร้อยละ 40 แต่เมื่อเปรียบเทียบความผิดปกติระหว่างทั้ง

สองกลุ่มไม่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P=0.73$) อนึ่งพบความผิดปกติจากการทดสอบด้วยวิธี postural blood pressure response ในทั้งสองกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 40 โดยประมาณ ในขณะที่การทดสอบโดยวิธี blood pressure response to hand grip ไม่พบความ

ตารางที่ 2 การตรวจระบบประสาทอัตโนมัติจำแนกตามกลุ่มผู้ป่วยและผลการตรวจ

ประเภทของระบบประสาทที่ทำกรทดสอบ	ผลการทดสอบ	DIH (ร้อยละ) n=13	NDIH (ร้อยละ) n=15	รวม (ร้อยละ)
ระบบประสาทซิมพาธิค	ปกติ	7 (53.8)	6 (40.0)	13 (46.4)
	กำกวม	2 (15.3)	2 (13.3)	4 (14.3)
	ผิดปกติ	4 (30.7)	7 (46.6)	11 (39.3)
ระบบประสาทพาราซิมพาธิค	ปกติ	3 (20.1)	4 (26.7)	7 (25.0)
	กำกวม	9 (69.2)	9 (60.0)	18 (64.3)
	ผิดปกติ	1 (7.7)	2 (13.3)	3 (10.7)

NDIH: ผู้ป่วยที่ไม่มี ความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด

DIH: ผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด

ตารางที่ 3 ผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของการทดสอบระบบประสาทอัตโนมัติ

ชนิดของการทดสอบที่ผิดปกติ	DIH (ร้อยละ)	NDIH (ร้อยละ)	ค่า P-value
การทดสอบ postural heart rate response	0	0	-
การทดสอบ heart rate response to deep breathing	3 (27.3)	3 (20)	>0.05
การทดสอบ Valsalva maneuver	0	0	-
การทดสอบ postural blood pressure response	5 (41.7)	6 (40)	>0.05
การทดสอบ hand grip exercise	2 (20)	0 (0)	<0.05*

NDIH: ผู้ป่วยที่ไม่มีความดันโลหิตต่ำในระหว่างการพอกเลือด

DIH: ผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตต่ำในระหว่างการพอกเลือด

ผิดปกติในกลุ่ม NDH แต่พบความผิดปกติร้อยละ 20 ในกลุ่ม DIH (ตารางที่ 2, 3)

การทดสอบที่แสดงถึงการทำงานของระบบพาราซิมพาทิก

พบว่าผลการทดสอบโดยรวมของการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติพาราซิมพาทิกของผู้ป่วยที่เข้ารับการศึกษา มีความผิดปกติร้อยละ 10.7 เมื่อเปรียบเทียบความผิดปกติดังกล่าวในทั้งสองกลุ่ม ไม่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P=0.84$) อนึ่งพบความผิดปกติจากการทดสอบด้วยวิธี heart rate response to deep breathing ในผู้ป่วยกลุ่ม DIH และ NDH คิดเป็นร้อยละ 27.3 และ 20 ตามลำดับ และจากการทดสอบด้วยวิธี postural heart rate response และ Valsalva maneuver ไม่พบว่ามีความผิดปกติในผู้ป่วยทั้งสองกลุ่ม (ตารางที่ 2)

วิจารณ์

ภาวะความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งของภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการพอกเลือด มีรายงานของอุบัติการณ์ว่าสูงถึงร้อยละ 50 ในผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง และจากผลการศึกษาในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงความชุกของภาวะความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติ ในผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง

ที่ได้รับการรักษาโดยการพอกเลือดในผู้ป่วยไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติซิมพาทิก ซึ่งในการศึกษานี้พบได้ถึงร้อยละ 40 และใกล้เคียงกับรายงานก่อนหน้า^(1, 4-8)

ภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการพอกเลือดก่อให้เกิดผลเสียตามมา เมื่อพิจารณาจากข้อมูลในการศึกษานี้พบว่าในกลุ่ม DIH มีความสามารถในการชดเชยของเสียต่ำกว่ากลุ่ม NDH ($P<0.05$) เนื่องจากไม่สามารถพอกเลือดได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการพอกเลือดอาจเป็นผลมาจากหลายปัจจัย ซึ่งมีความสำคัญและต้องค้นหาสาเหตุเพื่อหาวิธีการแก้ไข เมื่อทดสอบความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติซิมพาทิกและพาราซิมพาทิก ในกลุ่มที่มีและไม่มีภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการพอกเลือดพบว่ามีความใกล้เคียงกัน ดังนั้นความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติอาจไม่ได้เป็นสาเหตุโดยตรงของการเกิดภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการพอกเลือด

กลไกของความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติที่อาจเป็นสาเหตุให้เกิดภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการพอกเลือด อาจมีความแตกต่างจากกลไกของการเกิด postural change induced hypotension

จากการศึกษาของ Converse RL และคณะ⁽⁹⁾ พบว่ามีการตอบสนองในแบบเดียวกันของทั้ง muscle sympathetic nerve activity และ calf vascular resistance ต่อการกระตุ้นด้วยวิธี lower body negative pressure และ Valsalva maneuver ทั้งในผู้ป่วยกลุ่ม DIH และ NDIH และแม้จะมีการเพิ่มขึ้นของ muscle sympathetic nerve activity ก่อนที่จะเกิดภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด แต่เมื่อเกิดภาวะความดันโลหิตต่ำขึ้นแล้ว พบว่าการลดลงของ calf vascular resistance ทั้งนี้ Converse RL สรุปว่ากลไกการเกิดของภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือดไม่ได้เป็นผลจาก baroreflex dysfunction แต่เป็นจากการลดลงอย่างทันทีทันใดของ reflex vasoconstriction ซึ่งเป็นจากภาวะ hypovolemia ส่งผลให้ผู้ป่วยกลุ่มดังกล่าวเกิดภาวะความดันโลหิตต่ำได้ง่ายยิ่งขึ้นไปอีก

การศึกษาก่อนนี้และในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความผิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติซึ่งพบอุบัติการณ์สูงในผู้ป่วยไตวายที่ได้รับการรักษาด้วยการฟอกเลือด จึงได้มีความพยายามในการแก้ไขภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือดโดยใช้ยาในกลุ่ม selective α -1 agonist^(10,11) ซึ่งเชื่อว่าสามารถกระตุ้นระบบประสาทอัตโนมัติซิมพาเทติกและจะสามารถลดการเกิดภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของความคิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติกับการเกิดความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือด จึงยังต้องการการศึกษาเพิ่มเติม ก่อนที่จะมีการนำยาในกลุ่มดังกล่าวมาใช้ในทางเวชปฏิบัติเพื่อแก้ไขภาวะความดันโลหิตต่ำในระหว่างการฟอกเลือดในอนาคต

สรุป

ความคิดปกติของระบบประสาทอัตโนมัติทั้ง

ระบบซิมพาเทติกและพาราซิมพาเทติก จากการทดสอบ traditional autonomic test ไม่มีความแตกต่างกันในกลุ่มผู้ป่วยที่มีและไม่มีความดันโลหิตต่ำระหว่างการฟอกเลือด

เอกสารอ้างอิง

1. Orofino L, Marcen R, Quereda C, Villafruela JJ, Sabater J, Matesanz R, et al. Epidemiology of symptomatic hypotension in hemodialysis: Is cool dialysate beneficial for all patients? *Am J Nephrol* 1990; 10: 177-80.
2. Daugirdas JT. Dialysis hypotension: a hemodynamic analysis. *Kidney Int* 1991; 39: 233-46.
3. Koomans HA, Blankestijn PJ. Blood volume preservation in dialysis: tools and strategies. *Nephrol Dial Transplant* 1995; 10: 1791-3.
4. Kerch ES, Kronfield SJ, Unger A, Pooer RW, Cantor S, Cohn K. Autonomic insufficiency in uremia as a cause of hemodialysis-induced hypotension. *N Engl J Med* 1974; 290: 650-3.
5. Ewing DJ, Winney R. Autonomic function in patients with chronic renal failure on intermittent haemodialysis. *Nephron* 1975; 15: 424-9.
6. Ewing DJ, Campbell IW, Clarke BF. Assessment of cardiovascular effect in diabetic autonomic neuropathy and prognosis implication. *Ann Intern Med* 1980; 92: 308-11.
7. Baselli G, Cerutti S, Lombardi F, Malliani A, Merri M, Pagani M, et al. Heart rate variability signal processing: a quantitative approach as an aid to diagnosis in cardiovascular pathologies. *Int J Biomed Comput* 1987; 20: 51-70.
8. Weise F, Heydenreich F, Runge U. Heart rate fluctuation in diabetic patients with cardiac vagal dysfunction: a spectral analysis. *Diabetic Med* 1988; 5: 324-7.
9. Converse RL Jr, Jacobson TN, Jost CMT, Victor RG. Paradoxical withdrawal of reflex vasoconstriction as a cause of hemodialysis-induced hypotension. *J Clin Invest* 1992; 90: 1657-65.

10. Perazella MA, Midodrine. A new therapy for intradialytic hypotension. *Semin Dial* 1997; 10: 245-7.
11. Low PA, Gildea JL, Freeman R, McElligott MA. For the

Midodrine study group: Efficacy of midodrine vs placebo in neurogenic orthostatic hypotension: A randomized, double-blind multicenter study. *JAMA* 1997; 277: 1046-51.